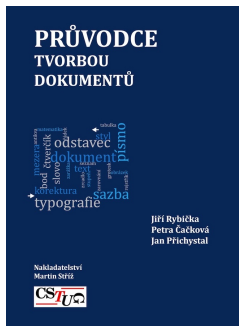

LITERATURA

Průvodce tvorbou dokumentů

V současnosti masové rozšíření počítačů zpřístupnilo vytváření dokumentů i vydávání knih mnohem širšímu okruhu zájemců než tomu bylo v předpočítačové době. S tím je ovšem spojena skutečnost, že klesla typografická úroveň vydávaných tiskovin. Každý zdatnější uživatel počítačů by si měl přečíst i alespoň několik knih o typografii. Jedním z kandidátů na přečtení je právě kniha z nakladatelství Martin Stříž „Průvodce tvorbou dokumentů“, kterou napsali *Jiří Rybička*, *Petra Čačková* a *Jan Přichystal*.

Publikace vyšla v roce 2011 a má cca 224 str., 20 kapitol, seznam literatury, přehled pojmů a rejstřík. Jiří Rybička je rovněž znám uživateli editoru TeX pro sazbu vědeckých textů a hlavně matematiky, o němž napsal knihu.

Kniha začíná výkladem některých pojmů z typografie: písma, jednotek a měření, mezer, speciálních znaků a také tabulek, sazby matematiky, ale zabývá se také bibliografickými citacemi, pravopisem a jeho opravou a programy pro zpracování textů.

Tato část představuje asi polovinu knihy, druhá část je prakticky zaměřená. Čtenář se dozví, jak sázet jednotlivé prvky

textu, jaká je norma a jak je to realizováno v počítačové sazbě a ve třech programech: MS Word 2010, Adobe InDesign CS4 a LaTeX.

Pokud tedy někdo provádí sazbu, tak si může nalistovat příslušnou stránku a přečíst si, dejme tomu, jak se rozdělují slova, nebo zapisují čísla, uvozovky, zkratky, kalendářní data, matematické a chemické značky, předložky, mezery a další prvky textu. Na konci textu je přehled typografických pojmů, přehled literatury použité a literatury vhodné k dalšímu studiu a text o Československém sdružení TeXu, tedy občanském sdružení CSTUG, jehož posláním je podpora kvalitní sazby.

Vedle známých a velkých vydavatelů odborné literatury, kteří rovněž vydali texty o sazbě a typografií, vycházejí také skripta na našich univerzitách. Několik knih o TeXu a LaTeXu vydalo brněnské vydavatelství Konvoj.

Samostatnou disciplínou sazby a přípravy dokumentů je sazba matematických a vědeckých textů. Kniha proto logicky věnuje jednu kapitolku sazbě matematiky.

Je třeba zdůraznit, že kniha rozhodně není učebnicí sazby, nebo programů TeX, MS Word, popř. Adobe Design. Čtenář, který se tyto programy teprve učí, si tak musí najít jiné publikace.

Kniha je nepostradatelná pro každého, kdo hodlá zvýšit úroveň vlastních dokumentů, zabývá se přípravou dokumentů jiných autorů nebo přímo vydavatelskou činností. Knihu ale můžeme považovat jen jako jeden ze zdrojů informací. Začátečník v přípravě dokumentů se nemusí obávat, že by textu nerozuměl, ale musí počítat s tím, že se bude muset seznámit s typografickými pojmy. Jediné, co může čtenáři na knize vadit, je sazba s nadpisy na okraji stránky, což vedlo ke zúžení rádků, tudíž k většímu počtu stran a tedy nakonec k vyšší ceně knihy.

Karel Vašíček